

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 13. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Stratégiai partner lett az RMDSZ és az MPP

A sajtó képviselői előtt írta alá Kolozsváron Kelemen Hunor RMDSZ-elnök és Bíró Zsolt, az MPP elnöke a két párt között megkötött stratégiai megállapodást. A partnerség nem csak az EP-választásokig szól, a felek hosszú távú együttműködésre számítanak. Mivel a két alakulat céljai közösek, vitás kérdéseik pedig legfeljebb az eszközöket illetően adódtak az elmúlt időszakban, mind hosszú távon, mind középtávon együtt tudnak működni, jelentette ki Kelemen, stratégiai célként megemlítve a szülőföldön maradást, a magyarság megőrzését egyénként, családként, közösségként, a szubszidiaritás elve alapján a közösség kezébe adott minél több döntési lehetőséget. Nem csak a május 25-i EP-választásokról van szó tehát, bár kitételek erre vonatkozóan is találhatóak a megállapodásban. „Többek között egy közös munkacsoportot is létrehozunk az autonómiát illető törvénytervezettel kapcsolatosan, de önkormányzatok szintjén is együttműködünk, hiszen a Magyar Polgári Pártnak sok helyen polgármesterei, képviselői vannak” – fogalmazott a Szövetség elnöke hozzátéve, a megállapodásnak Kárpát-medencei dimenziója is van, hiszen nem csak a romániai intézményrendszerben, hanem a nemzetközi és Európai uniós szinteken is együtt tudnak működni. „A rendszerváltás utáni időszak politikatörténetében történelmet írnak ezzel a megállapodással” – jelentette ki Bíró Zsolt, hangsúlyozva, a Magyar Polgári Párt egyik legfontosabb célkitűzése ezen a napon megvalósult, hiszen mindvégig a pluralizmus mellett álltak ki, amit ezzel az aláírással szentesített a két politikai formáció. Az MPP felelős ellenzékként ült le az asztalhoz, sőt kétszeres ellenzéki pozícióban, mondta, éppen ezért tartja fontosnak kiemelni, hogy méltányolják az RMDSZ nyitottságát. Elmondta azt is, vélhetően a jövőben is lesznek viták a két párt között, a saját identitáshoz való jogot éppen ezért rögzítették a megállapodásban, elkerülendő az egymás bedarálására irányuló törekvéseket. A tájékoztatón elhangzott, miután Bőjte Csabát javasolták az RMDSZ EP-listájának harmadik helyére, ő azonban nem fogadta el a felkérést, a Magyar Polgári Párt nem tartotta fontosnak, hogy jelöltek állítson a május 25-i választásokra.

MOGYE: a szenátus elhalasztotta a döntést a magyar főtanzsékek létrehozásáról

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) szenátusa csütörtöki ülésén megvitatta a magyar főtanzsékek létrehozásának a kérdését, de egy évvel elhalasztotta a döntést – tájékoztatta az MTI-t Szilágyi Tibor rektorhelyettes. A magyar főtanzsékek létrehozása az egyik sarkalatos pontja volt annak a megállapodásnak, amelyet 2012 szeptemberében a Ponta-kormány akkori tanügyminisztere is aláírt. „A törvény egyértelműen kimondja, hogy a kisebbségi oktatási vonal (magyar tagozat) főtanzsékekbe szerveződik. A törvény végrehajtását kértük. A szenátusi többség viszont arra hivatkozott, hogy ugyanannak a törvénynek egy másik cikkelye az egyetemi autonómia alapján a szenátus jogkörébe utalja a főtanzsékek létrehozását” – világította meg a döntés hétterét Szilágyi Tibor. A rektorhelyettes hozzátette, a magyar tagozat álláspontja szerint semmilyen egyetemi autonómia nem jogosítja fel az egyetem vezetését arra, hogy a

törvényt áthágja. Amint Szilágyi Tibor felidézte, 2012 szeptemberében Victor Ponta miniszterelnök jelenlétében kezdődtek el a tárgyalások az egyetemen kialakult román–magyar szembenállás feloldásáról a magyar tagozat és az egyetem román vezetése között. Az Ecaterina Andronescu tanügyminiszter által is aláírt hétpontos megállapodás egyértelműen kimondta, hogy az újraakkreditálási folyamat lejárta után a szenátus dönt a magyar főtanszékek számáról. Hozzátette, az akkreditációs bizottság honlapján decemberben jelent meg a magyar orvosi szak újraakkreditálására vonatkozó jelentés, így hát elérkezett az idő arra, hogy az egyetem vezetése beváltsa az ígéretét. „Már a hétpontos megállapodás is annak a helyzetnek az áthidalására született, hogy az egyetem szenátusa nem volt hajlandó alkalmazni a tanügyi törvényt. Most már a megállapodást sem tartják be” – jelentette ki Szilágyi Tibor. Hozzátette, az egyetem magyar tagozata ezután dönti el, hogy miképpen reagáljon az önállóságát elodázó döntésre.

Kelemen Hunor nem tudja még, milyen megfontolásból halasztotta el egy évvel a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem szenátusa a magyar főtanszékek létrehozására vonatkozó döntést, de nem örül a fejleménynek. Az RMDSZ elnöke pénteki sajtótájékoztatóján kérdésünkre elmondta: utána kell néznie az okoknak, és ezek ismeretében a kormánykoalícióban meg fogják beszélni az ügyet. A PSD és az RMDSZ által a közös kormányzás kapcsán született dokumentumban a MOGYE ügyének rendezése is szerepel.

Németh Zsolt Kaplonyban: az RMDSZ kormányra lépése új esély

A magyar–román kapcsolatokban új esélyt jelent, hogy az RMDSZ a román kormány része lett – mondta Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára újságíróknak a Szatmár megyei Kaplonyban csütörtökön. Az államtitkár Kaplonyban Szatmár megye polgármestereivel találkozott, majd megtekintette a Károlyi grófok kriptáját. Az államtitkár elmondta, hogy a két közeljövőbeli választás, a magyar országgyűlési és az európai parlamenti választás volt a téma a kaplonyi találkozón. A részvétel az az eszköz, amellyel „harcolhatunk a jogainkért” – fogalmazott. Hangsúlyozta: minél nagyobb arányban vesznek részt az emberek ezeken a választásokon – és hál' Istennek nagyon sokan vehetnek részt –, annál nagyobb esély van arra, hogy a nemzetiségi jogokat érvényesíthetik. Németh Zsolt új esélynek nevezte a magyar–román kapcsolatokban, hogy az RMDSZ a román kormány része lett. Ha az erdélyi magyarság igényeit sikerül kielégíteni ezzel a kormányzati szerepvállalással, akkor az remélhetőleg kedvezően hat a kétoldalú kapcsolatokra is a jövőben – vélekedett. Az államtitkár a választási kampánnyal kapcsolatban elmondta: bár vannak kedvezőtlen jelek – mint például a magyar helységnevtáblák lefestése román nemzeti színűre vagy a román médiában az elmúlt napokban tapasztalt magyarellenes hangvétel –, ezek nem tudják érdemben befolyásolni a kétoldalú viszonyt, ha megvan a kellő józanság a meghatározó politikai erőkből. Úgy tűnik, ez a józanság a román kormányban és az RMDSZ vezetőiben is megvan – tette hozzá.

Orbán Viktor levélben gratulált Bárdos Gyulának

„A szavazatok 5 százalékát meghaladó támogatottság olyan lélektani határ, amely egy új korszak kezdetét jelentheti a felvidéki magyarság számára” – hangsúlyozta Magyarország miniszterelnöke abban a levelében, melyben Bárdos Gyulának és kampánystábjának gratulált a március 15-i szlovákiai elnökválasztáson elért eredményhez. Orbán Viktor levelében úgy fogalmazott: nagy jelentőséggel bír, hogy a felvidéki magyarok a Magyar Közösség Pártja színeiben magyar elnökjelöltre is leadhatták szavazataikat, hiszen Szlovákia történetében először volt önálló magyar jelöltje a felvidéki magyarságnak. A magyar miniszterelnök kiemelte: Bárdos jelölése és a választáson elért eredménye rámutatott arra, hogy Szlovákiában jelentős a magyar közösség szerepe, melynek tagjai az állam egyenrangú polgárai, valamint nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a felvidéki magyarság számára kiemelt témák a szlovákiai politika felszínére kerüljenek. Orbán Viktor kormányfő szerint különös szimbolikával bír, hogy nemzeti ünnepünk napján mutatta fel a magyar közösség a benne rejlő erőt és egységet.

A szlovák államfőválasztás értékelése a Nemzetpolitikai Kutatóintézetben

Répás Zsuzsanna, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár a Nemzetpolitikai Kutatóintézet konferenciáján elmondta, a márciusi 15-i szlovákiai elnökválasztáson a magyar közösség szempontjából született jó eredmény erősíti a felvidéki magyarság identitását. Répás Zsuzsanna kiemelte: van ok ünnepelni, nagyon fontos eredmény született. A jövőre nézve is erőt fog adni a felvidéki magyar közösségnek, hogy vállalták az önálló jelölt indításának felelősségét és súlyát. A helyettes államtitkár szerint a jó eredmény erősíti a felvidéki magyarság identitását, a magyar közösség letette a névjegyet a szlovák belpolitikai élet asztalára. Az MKP és a magyar közösség olyan politikai tényező, amit nem lehet megkerülni, nem lehet nem figyelembe venni - szögezte le a helyettes államtitkár, aki szerint az eredmény annak az építkezésnek köszönhető, amit az elmúlt időszakban folytatott a felvidéki magyar párt. Berényi József, a Magyar Közösség Pártja elnöke azt mondta: „az egyik szemük sír, a másik nevet”, ők jobb eredményre számítottak. Szerinte a 6 százalék körüli eredmény benne lett volna, de a mozgósítás nem sikerült megfelelően. Az eredmény ugyanakkor megteremtette annak a lehetőségét, hogy a következő választásokon is legyen magyar jelölt – közölte. Berényi szerint Andrej Kiskának, a második helyen végzett jelöltnek simán nyernie kellene a következő fordulóban, ugyanakkor Robert Fico kormányfő, államfő-jelölt nem mozgósított megfelelően, és választói körében nagy tartalékok vannak. Az a kérdés, ezeket a polgárokat el tudják-e vinni szavazni két hét múlva. Berényi hangsúlyozta: nem akarják Ficót, de Kiskáról sem tudni pontosan, hogy kicsoda és a magyar közösség szempontjából mit

jelentene a megválasztása. Várják, mi az üzenete a felvidéki magyarság számára, s az önkormányzatiságról, nyelvhasználati kérdésekről, alkotmánymódosításról mi a véleménye - jelezte. Pozitívumnak nevezte, hogy a kampány során eddig nem jött elő az ún. magyar kártya. Szerinte ez legalább akkora eredmény, mint a több mint 5 százalék, amit Bárdos Gyula hozott - fejtette ki. Kitért arra is: ma jóval közelebb vannak a parlamenti bejutáshoz, de még nagyon sok munkára van szükség ahhoz, hogy 2016-ban sikeresen szerepeljenek.

A VMSZ megelőlszik az államtitkári helyekkel

Államtitkári helyeket töltene be a Vajdasági Magyar Szövetség az új szerb kormányban – nyilatkozta a Magyar Szó napilapnak Pásztor István pártelnök. A Szerb Haladó Pártnak nem sikerült elérnie a vágyott kétharmados többséget. Mivel több fontos törvényt is el kell fogadnia a parlamentnek a közeljövőben, az alkotmányt is módosítani kell – főleg az európai uniós csatlakozás érdekében – így az SZHP-nek mindenképpen koalícióra kell lépnie legalább egy párttal. Pásztor elmondta, hogy a leendő miniszterelnökkel, Aleksandar Vucic-tyal a választások éjszakáján megbeszélték: a napokban leülnek tárgyalni a jövőre vonatkozó tervekkel kapcsolatban. A VMSZ már a kampány során is bejelentette, hogy a kormánykoalíció része akar lenni. Miniszteri helyekre nem vágynak, szeretnének magyar államtitkárokat látni elsősorban a gazdasági, a mezőgazdasági, az egészségügyi, a környezetvédelmi és a szociális ügyekkel foglalkozó minisztériumokban. “A labdarúgásra azt szokták mondani, hogy az a játék, amelyet 22-en játszanak, és mindig a németek győznek. A választások pedig úgy tűnik, az a műfaj, amelyet sokan játszanak, és a végén a vajdasági magyaroknak mindig kevesebb jut, mint amennyit az első pillanatban bejelentettek” – nyilatkozta a VMSZ elnöke a Magyar Szó napilapnak. Pásztor István ezt azután mondta, miután kiderült, hogy a Köztársasági Választási Bizottság előzetes adatai alapján nem 7, hanem 6 mandátuma lesz a legnagyobb délvidéki magyar pártnak. Ha a Vajdasági Magyar Szövetségnek valóban hat mandátuma lesz, az is rekordnak számít, akárcsak a pártra szavazók száma – mondta Pásztor István.

Pásztor: A tartományi képviselőház nem játékszere senkinek

Előrehozott parlamenti választásokat akkor fognak tartani Vajdaságban, amikor ehhez megteremtődnek a törvényben megszabott feltételek, jelentette ki Pásztor István, a tartományi képviselőház elnöke, kihangsúlyozva, hogy a tartományi parlament Vajdaság legfelsőbb, nagy tekintélyt élvező szerve, amely senkinek nem a játékszere. Amikor megteremtődnek a törvény által megszabott feltételek, a választásokat kiírják “gondoljon bárki bármit abban a pillanatban” – mondta Pásztor utalva a tartományi kormányfő, Bojan Pajtic minapi kijelentésére, miszerint az év végéig kiírják a választásokat, amennyiben elfogadják Vajdaság státútumát és megváltoztatják Szerbia Alkotmányát.

“Nem egészen 48 órával a rendkívüli parlamenti választásokat követően azoktól, akik a politikai cunami eredményeképp jó eredményeket valósítottak meg, várható volt, hogy ilyen felhevült kijelentéseket tesznek a tartományi választásokkal kapcsolatban, ám ami sokkal jobban meglepett, az a koalíciós partnereink kijelentése, akik a képviselőház arra használják fel, hogy eltereljék a figyelmet arról, hogy a király meztelen, pedig a király valóban meztelen” – mondta a Tanjagnak Pásztor, aki hangsúlyozta, legközelebb akkor fog nyilatkozni az előrehozott parlamenti választásokról, amikor elérkezettnek látja az idejét. Pásztor elmondta, az új tartományi statútum kidolgozására létrehozott munkacsoport befejezte a munkáját és hamarosan kezdeményezni fogja a tartományi képviselőház ülésének összehívását, amelyen megvitatják majd a dokumentumtervezet elfogadását. Pásztor szavai szerint az elkövetkező időszakban várhatóan többet ülésezik majd a képviselőház, mert – mint mondta – a választások előtti kampány ideje elmúlt, s most itt az idő dolgozni.

Bojan Pajtic tartományi kormányfő kijelentette, a tartomány statútumának elfogadásával és az érvényben lévő Szerbiai Alkotmány módosításával megteremtődnek a feltételek ahhoz, hogy az év végéig kiírják a tartományi választásokat is. Pajtic elmondta, Vajdaságra hónapok óta nagy nyomás nehezedik mind a média, mind az intézmények részéről, s mindez azoknak a törvényes kötelezettségeknek a semmibe vételében nyilvánul meg, amelyek egyébként a köztársasági intézmények kötelezettségeit jelentik a tartomány polgárai iránt.

Rétvári Szabadján: Minden magyar fontos - a múltban, a jelenben és a jövőben is

A magyar kormány számára minden magyar fontos a múltban, a jelenben és a jövőben is, éljen bárhol is a világon – hangsúlyozta Rétvári Bence, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára vasárnap Szabadján, ahol a Keresztény Értelmiségiek Szövetségének (KÉSZ) zarándoklatán vett részt. A KÉSZ zarándokai három nap alatt járták be a második világháborút követő délvidéki megtorlások helyszíneit. Rétvári Bence szerint a KÉSZ kezdeményezése egyebek mellett azért jelentős, mert így a résztvevők olyan részét is megismerik az összmagyar nemzet történetének, amely 1990-ig rejtve volt. „Nem az a múlt feldolgozásának a módja, hogy bármit is elhallgatunk a történelemből, hanem ha megismerjük azt” - hangsúlyozta a politikus. Hozzátette: a magyar és a szerb köztársasági elnök tavaly nyári csúrogi főhajtása az ártatlan áldozatok előtt is a két nép közötti békés kapcsolatot mozdította elő. A megbékélést a feldolgozással kell kezdeni – fogalmazott Rétvári Bence, hozzáfűzve, hogy 40 évig az elhallgatás és az átírás jellemezte a magyar történelmet, 1990 óta azonban szabadon lehet beszélni a történelekről. Kiemelte: ma már van egy olyan generáció, amely semmit nem tagadott le a történelemből, „sem azt, amit a nemzet ellen követtek el, sem azt, amit az egykori nemzettársai mások ellen igazságtalanul követtek el”. Amikor egy nemzedék már történelemhamisítás nélkül tudja elfogadni a korábban történeteket, „akkor elérkeztünk ahhoz a pillanathoz, amikor a népek békében tudnak egymás mellett élni” -

nyomatékosította. Rétvári Bence és a zarándokok Szabadkán, a Zentai úti temetőben megkoszorúzták az ártatlan áldozatok megrongált emlékművét. Máiig ismeretlen tettesek innen lopták el októberben az úgynevezett Vergődő madár című 350-400 kilogrammos bronzszobrot. A hamvaiból feltámadó fönixmadár – mások szerint turul – annak a 852, Szabadkáról és környékéről elhurcolt, főleg magyar, horvát és német embernek állított emléket, akit 1944 őszén a temetőben végeztek ki.

Magyarország makulátlan ukrán kisebbségpolitikát akar

Olyan demokratikus Ukrainát akar Magyarország, amely elfogadja az európai normákat, és a magyar szempontból legfontosabb kérdésben, a nemzeti kisebbségek védelme kérdésében is makulátlan - mondta Orbán Viktor miniszterelnök pénteken Brüsszelben az EU-országok állam-, illetve kormányfőinek kétnapos tanácskozását követő sajtótájékoztatóján. A kormányfő kifejtette, hogy a csúcstalálkozón az ukrainai válsággal kapcsolatban a tagállami vezetők egyfelől megfogalmazták Ukrainával szembeni követelményeiket, másfelől döntöttek az Oroszországgal szembeni szankciók bővítéséről. Ami a kijevi vezetéssel szembeni elvárásokat illeti, Orbán Viktor szerint a csúcsvezetők által elfogadott szöveg a leghatározottabban kiáll a nemzeti kisebbségek védelme mellett, felhívja az ukrán kormányt arra, hogy az alkotmányozási folyamatban kellő súllyal vegye figyelembe a területi és a nyelvi sokszínűséget, és mutasson erőt minden olyan szélsőséges erővel szemben, amely föllép a sokszínűség ellen. Ezzel kapcsolatban a kormányfő kitért arra: Magyarország nem írta volna alá Ukrajna és az Európai Unió közötti társulási megállapodást, ha Ukrajna valóban eltörli a nemzeti kisebbségek hivatalos nyelvhasználatát engedélyező törvényt. Magyarország - mondta Orbán Viktor - nem csupán rossznak, hanem egyenesen illegitimnek minősítette a törvény eltörlését, amit aztán az államfői teendőket átmeneti jelleggel ellátó Olekszandr Turcsinov parlamenti elnök nem írt alá.

Németh Zsolt látogatása Kárpátalján

Németh Zsolt, Magyarország Külügyminisztériumának parlamenti államtitkára egynapos munkalátogatásra Kárpátaljára érkezett, ahol a KMKSZ vezetőivel áttekintették a kárpátaljai magyarság jelenlegi helyzetét, majd a megye vezetőivel Magyarország és Kárpátalja stratégiai együttműködéséről, a határinfrastruktúra közös fejlesztéséről, a magyar kisebbség helyzetéről és a két országot érintő energetikai kérdésekről tárgyalt. Elmondta, hogy Magyarország félmillió dollárral emeli a Keleti Partnerség Programja keretében Kárpátaljának nyújtandó támogatást, amiről Ivan Balogával, a Kárpátaljai Megyei Tanács elnökével és a lebonyolítást koordináló Brenzovics Lászlóval megállapodást írtak alá, majd ellátogatott Munkácsra és Beregszászba is, ahol a Rákóczi-főiskola épülő, új szárnyának megtekintése után bejelentette, a magyar kormány újabb 500 ezer dolláros

támogatásban részesítette a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolát. A Valerij Luncsenkóval, Kárpátalja nemrég kinevezett kormányzójával folytatott megbeszélésen Németh Zsolt hangsúlyozta: Magyarország 23 éve támogatja Ukrajnát területi egységének és szuverenitásának megőrzésében, s ez a jövőben sem fog változni. Kijelentette: Budapest nem ismeri el a vasárnapi krími népszavazást, azt „Patyomkin-referendumnak” tekinti, s támogatni fogja az Oroszország elleni európai szankciók foganatosítását. Az államtitkár kiemelte: az utóbbi hónapok eseményeinek Ukrajna európai integrációjának felgyorsítását kell eredményezniük. Ebben a folyamatban szerinte Kárpátaljának „lokomotív” szerepét kell játszania, mintául kell szolgálnia az ország más régiói számára. Magyarország és Kárpátalja együttműködésének erősítéséről szólva Németh Zsolt javasolta vendéglátójának az új határátkelőhelyek megnyitását és a meglévők rekonstrukciójának felgyorsítását, valamint a Beregszászt elkerülő út megépítésével kapcsolatos finanszírozási kérdések mihamarabbi megoldását. A politikus kérte Kárpátalja kormányzóját, hogy tegyen meg mindent a jelenlegi feszült helyzetben a rémhírek terjedésének megakadályozása érdekében, egyértelművé téve, hogy az ukrajnai megyében nincs katonai mozgósítás, a kárpátaljai magyar férfiakat egyáltalán nem fenyegeti a hadseregbe történő behívás veszélye.

